

**UCHWAŁA NR XIX/118/2017
RADY GMINY KLUKOWO
z dnia 26 czerwca 2017r.**

**w sprawie uchwalenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz
ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2017-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 446 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Gminy Klukowo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Tymiński

Załącznik
do Uchwały Nr XIX/118/2017
Rady Gminy Klukowo
z dnia 26 czerwca 2017 roku

**Program Przeciwdziałania Przemocy w
Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na
lata 2017-2022**

Gmina Klukowo

Klukowo 2017r.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26.10.1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r., poz. 1286 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r., poz. 930 z późn. zm.).
4. Uchwała NR XXVII/202/14 Rady Gminy Klukowo z dnia 28 sierpnia 2014 roku w sprawie przyjęcia „Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Klukowo na lata 2014 – 2022”.

WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, a o przemoc w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są tak jednoznaczne, że nie pozostawiają żadnych wątpliwości w innych, bardziej złożonych, niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc** to: „Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6.06.1997r. – Kodeks karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem coraz częściej ujawnianym i występuje we wszystkich warunkach społeczno – ekonomicznych. Jest demonstracją siły i chęci przejęcia kontroli i władzy nad drugą osobą. Występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Jeżeli nie zostaną podjęte stanowcze działania wobec sprawców, to przemoc się powtarza.

Sprawca przemocy narusza podstawowe prawa człowieka np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, a także naraża zdrowie i życie ofiar na poważne szkody. Przemocy domowej często towarzyszy nadużywanie alkoholu. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia od odpowiedzialności za czyny dokonywane pod jego wpływem. Dzieci wychowujące się w rodzinach, gdzie występuje przemoc, mogą stać się bezpośrednimi ofiarami przemocy lub jej świadkami. Najbardziej jednoznacznymi skutkami przemocy są różne ślady na ciele dziecka lub urazy fizyczne. Skutki psychiczne doświadczanej przemocy wiążą się z utratą poczucia bezpieczeństwa, miłości i zaufania, niezbędnych do prawidłowego rozwoju dziecka. Dzieci nie chcą lub nie potrafią wprost mówić o doświadczanej w rodzinie przemocy. Ważne jest, aby w zachowaniach dzieci dostrzec sygnały wskazujące, że dziecko może być ofiarą przemocy w rodzinie.

Wnikliwa obserwacja zachowań dzieci oraz dobry kontakt z nimi ze strony nauczycieli, wychowawców, przedstawicieli służby zdrowia może przyczynić się do ujawnienia problemu przemocy w rodzinie oraz zmobilizować dorosłych członków rodziny do jej przerwania i uzyskania skutecznej pomocy.

Dorosłymi ofiarami przemocy w rodzinie najczęściej są kobiety. Należy zwrócić uwagę także na zagrożenie przemocą domową wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

Przemoc w rodzinie często trwa wiele lat, a ofiary nie szukają pomocy dla siebie i swoich bliskich, co bardzo utrudnia rozpoznanie zjawiska i skuteczną, zewnętrzną interwencję.

Z uwagi na dużą skalę występowania przemocy w rodzinie, jak również na jej dewastacyjny charakter przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest jednym z zadań polityki społecznej, realizowanym na różnych poziomach polityki społecznej w Polsce.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390.), która m. in. wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz jej sprawcą.

Ustawodawca w art. 6 ust. 2 oraz art. 9 wspomnianej ustawy wyznaczył gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Stosownie do jej zapisów zadaniem gminy jest tworzenie gminnego

systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach którego funkcjonuje zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integrujący i koordynujący działalność na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Gminny Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Klukowo został powołany na mocy Zarządzenia Wójta Gminy Klukowo nr 6/2011 z dnia 31 marca 2011 roku.

Ustawodawca zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390) zobowiązał również gminy do opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W związku z tym, iż realizacja poprzedniego programu dobiegła końca wraz z końcem 2016 roku konieczne stało się opracowanie nowego. Opracowanie programu powierzono Gminnemu Zespołowi Interdyscyplinarnemu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Niniejszy program wpisuje się w realizację m. in. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, Strategii Rozwiązywania problemów społecznych Gminy Klukowo na lata 2014-2022.

Nikt nie ma prawa znęcać się, poniżać, bić innych, a przemoc w rodzinie, określana także jako przemoc domowa jest przestępstwem ściganym przez prawo. Każdy kto się dowiaduje o przemoc w rodzinie powinien poinformować o tym odpowiednie służby, które zobowiązane są do ochrony ofiar i udzielenia im wszechstronnej pomocy.

DIAGNOZA

Diagnoza sytuacji w Gminie poprzedziła stworzenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Na terenie Gminy znajduje się 38 wsi o łącznej liczbie (stan na 31.12.2016) 4 600 mieszkańców, w tym 2 236 kobiet i 2 364 mężczyzn (dane na dzień 31.12.2016r.). W roku 2016 w gminie Klukowo zamieszkiwało:

- 922 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowi 20,04% mieszkańców,
- 2 684 osoby w wieku produkcyjnym – 58,34%
- oraz 994 osób w wieku poprodukcyjnym – 21,60%

Struktura mieszkańców w latach 2006-2016:

Dane z roku:	Wiek: 0-17 lat	Wiek: 18-60/65 lat	Wiek: powyżej 60/65 lat
2006	1 187	2 830	947
2009	1 123	2 743	979
2012	1 000	2 726	988
2013	911	2 795	987
2014	892	2 796	990
2015	878	2 771	983
2016	868	2 738	994
Prognoza	Spadek o 319	Spadek o 92	Wzrost o 47

Dane Urzędu Gminy Klukowo

Siedzibą władz Gminy jest Klukowo, duża wieś położona w północno - zachodniej części Gminy. Gmina Klukowo swoim zasięgiem obejmuje trzydzieści siedem sołectw i pięć placówek oświatowych. Do placówek oświatowych na terenie Gminy Klukowo uczęszcza 491 dzieci i uczniów, w tym do szkół podstawowych 247, gimnazjów 130 i przedszkoli 114. W roku 2016 w gminie Klukowo edukacja odbywała się na szczeblu przedszkolnym, szkół podstawowych, gimnazjalnym:

- do czterech ośrodków przedszkolnych uczęszczało 74 dzieci,
- do czterech punktów przedszkolnych uczęszczało 40 dzieci,
- w czterech szkołach podstawowych naukę pobierało 247 uczniów
- w gimnazjum -130 uczniów.

Liczba dzieci w szkołach.

	Rok	2013	2014	2015	2016
Placówki					
Ośrodki przedszkolne razem		151	110	108	114
„0”- oddział przedszkolny		108	80	45	74
„0”- oddział przedszkolny w Łuniewie Małym		8	10	5	21
„0”- oddział przedszkolny w Kuczynie		49	15	5	21
„0”- oddział przedszkolny w Klukowie		39	39	25	23
„0”- oddział przedszkolny w Wyszonkach Kościelnych		12	16	10	9
PP- punkt przedszkolny		43	30	63	40
PP- punkt przedszkolny w Łuniewie Małym		6	0	10	0
PP- punkt przedszkolny w Kuczynie		0	0	14	0
PP- punkt przedszkolny w Klukowie		22	17	25	40
PP- punkt przedszkolny w Wyszonkach Kościelnych		15	13	14	0
Szkoły Podstawowe razem		245	271	280	247
Szkoła Podstawowa w Łuniewie Małym		33	35	33	29

Szkoła Podstawowa w Kuczynie	25	53	47	43
Szkoła Podstawowa w Klukowie	127	125	136	122
Szkoła Podstawowa w Wyszonkach Kościelnych	60	58	64	53
Gimnazjum	139	134	150	130
Razem	535	515	538	491

Dane: Sporządzono na podstawie SIO z dnia :30.09.2013r. 30.09.2014r. 30.09.2015r. 30.09.2016r.

Z danych udostępnionych przez Komendę Powiatową Policji w Wysokiem Mazowieckiem i Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klukowie wynika, że podejmowane są działania w obszarze uzależnień i są to:

- zapobieganie uzależnieniom m. in. poprzez reakcję na łamanie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach w zakresie wczesnego rozpoznawania i zapobiegania uzależnieniom, oraz wypracowanie procedur postępowania w przypadku stwierdzenia na terenie szkoły ucznia pod wpływem alkoholu bądź środka odurzającego,
- rozszerzanie współpracy Policji z podmiotami zajmującymi się problematyką uzależnień,
- prowadzenie ścisłej kontroli miejsc gromadzenia się młodzieży elementu przestępczego, melin,
- prowadzenie edukacji i profilaktyki w szkołach i gimnazjum,
- organizacja wypoczynku dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

Działania policji koncentrują się również na zapobieganiu przestępczości. Pożądane policyjne treści przekazywane są poszczególnym adresatom w ramach realizowanych programów prewencyjnych. W latach 2006, 2009, 2012 na terenie gminy Klukowo prowadzono szereg programów edukacyjnych i prewencyjnych m.in.: działania „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczna droga do szkoły/domu”, „Nie bądźmy obojętni”, „ Stop patologiom”. Realizowano Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii, Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Polska dla dzieci”. Natomiast w latach 2013,2014,2015,2016 na terenie gminy Klukowo prowadzono również programy edukacyjne i prewencyjne m. in.:

- „Bezpieczna droga do szkoły/domu”
- „Bezpieczne ferie”
- „Bezpieczne wakacje”
- Nie bądźmy obojętni”
- ”(Nie) Bezpieczny internet”
- „Bezpieczny Senior”
- „Nie ufaj bezgRANICznie”.

Realizowano krajowe programy „ Stop Patologiom”, „Ogólnopolski Głos Profilaktyki” ukierunkowane na zagrożenia związane z alkoholizmem, narkomanią, przemocą oraz odpowiedzialnością prawną nieletnich.

Gminę Klukowo obsługuje Posterunek Policji w Ciechanowcu, sprawowana jest przez jednego dzielnicowego.

Liczba przeprowadzonych interwencji w związku z problemem uzależnienia i przemocy w latach 2014-2016 na terenie Gminy Klukowo.

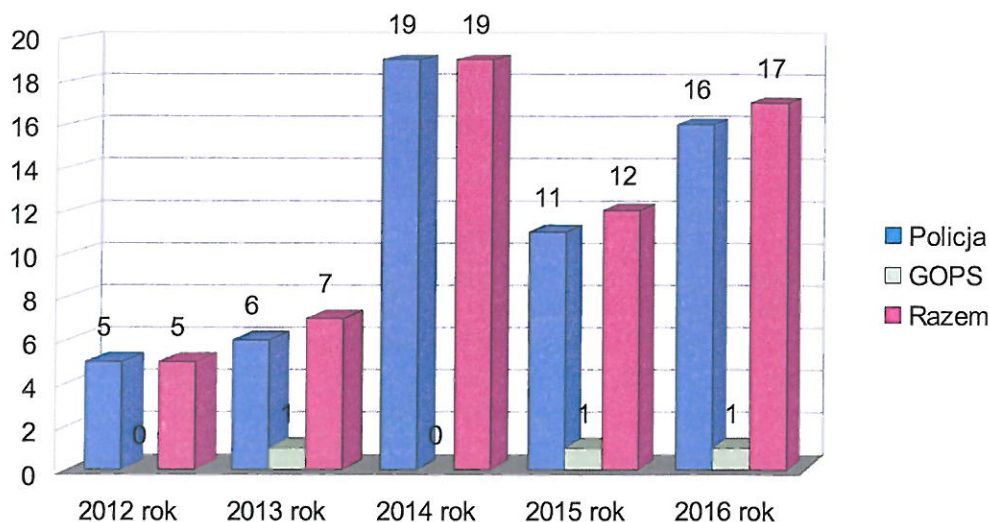
Rodzaj interwencji	2014r.		2015r.		2016r.
	interwencje	Niebieska Karta	interwencje	Niebieska Karta	interwencje
Domowe w związku z uzależnieniem i przemocą	43	19	27	11	51

Dane: KPP w Wysokiem Mazowieckiem

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach. Na bieżąco współpracuje z Policją, Kuratorami Sądowymi, pedagogami placówek oświatowych, służbą zdrowia oraz Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klukowie.

Współpraca dotyczy przede wszystkim poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełnienia podejmowanych działań.

Niebieskie karty zarejestrowane przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Klukowie na przestrzeni 2012 – 2014.

Z danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klukowie wynika, że ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Przemoc w rodzinie jest tematem bardzo zamkniętym, rzadko wychodzącym poza rodzinę. Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy Klukowo w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

W związku z tym niniejszy program pozwoli na realne podejście do problemu przemocy i uświadomienie społeczeństwu, jak ważny do rozwiązania jest ten problem.

GLÓWNE CELE I ZAŁOŻENIA

CELEM PROGRAMU JEST PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KLUKOWO ORAZ OCHRONA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE KTÓRE BĘDZIE OSIĄGANE PRZEZ REALIZACJĘ PONIŻSZYCH CELÓW SZCZEGÓLOWYCH.

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.
3. Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Rozszerzenia działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele, działania, sposoby realizacji.

Nr działania	Nazwa działania	Sposoby realizacji	Wskaźnik realizacji
Cel szczegółowy nr 1: Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.			
1.1	Rozwijanie istniejących i tworzenia nowych podmiotów udzielających pomocy doznającym przemocy w rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuacja działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 2. Kontynuacja działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 3. Utworzenie dyżurnego punktu pomocy psychologicznej, prawnej dla osób doznających przemocy w rodzinie. 	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu. Liczba osób objętych pomocą Zespołu. Liczba udzielanych porad.
1.2	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) i umieszczenie ich w miejscach ogólnie dostępnych. 2. Stosowanie procedury „Niebieskiej karty” i przekazanie - „Niebieskiej Karty” cz „B” wraz z informacją o danych adresowych Ośrodków dla Osób Pokrzywdzonych przestępstwem oraz ich filii i punktów udzielających pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, oraz telefonem kontaktowym. 3. Przygotowanie informacji i umieszczenie jej na stronie internetowej Urzędu Gminy Klukowo i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klukowie, a następnie jej aktualizacja. 	Liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych.
1.3	Udzielenie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą. 2. Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą. 3. Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy. 4. Udzielenie pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej oraz terapeutycznej. 5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. 6. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w związku z przemocą w rodzinie w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o 	Liczba interwencji. Liczba osób, którym udzielono pomocy. Liczba osób dotkniętych przemocą, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia. Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie

		<p>przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).</p> <p>7. Podejmowanie działań na rzecz otrzymania przez osoby doznające przemocy w rodzinie mieszkań socjalnych poza kolejnością.</p>	które otrzymały mieszkania socjalne poza kolejnością.
1.4	Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą.	1. Systematyczne wizyty w środowisku.	Liczba wizyt w środowisku.
Cel szczegółowy nr 2: Podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.			
2.1	Upowszechnienie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy.	1. Przygotowanie materiałów informacyjnych i ich udostępnienie.	Liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych.
2.2	Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stosowanie procedury „Niebieska Karta”. 2. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 3. Kierowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Wysokiem Mazowieckiem. 4. Kierowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie do udziału w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. 5. Zgłaszanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe. 6. Kierowanie do Sądu wniosku o zastosowanie obowiązku poddania się leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu. 7. Udzielenie pomocy terapeutycznej osobom podejrzanym o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywającym alkoholu. 	<p>Liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart”.</p> <p>Liczba osób skierowanych do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.</p> <p>Liczba osób skierowanych do udziału w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</p> <p>Liczba osób skierowana na leczenie odwykowe.</p> <p>Liczba osób wobec których skierowano wnioski o zastosowanie obowiązkowego poddania się leczenia odwykowego.</p> <p>Liczba osób, którym udzielono pomocy terapeutycznej.</p>
Cel szczegółowy nr 3: Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.			

3.1	Podnoszenie wiedzy i rozwijanie umiejętności osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Organizacja i udział w szkoleniach.	Liczba szkoleń.
Cel szczegółowy nr 4: Rozszerzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.			
4.1	Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Klukowo.	1. Opracowanie narzędzi badawczych, przeprowadzenie badania oraz opracowanie ich wyników.	Liczba opracowanych diagnoz.
4.2	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Klukowo na temat zjawiska przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania przez nich problemu przemocy w rodzinie.	1. Przygotowanie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów i umieszczenie ich w miejscach ogólnie dostępnych. 2. Przygotowanie informacji i umieszczenie jej na stronie internetowej Gminy i GOPS. 3. Zakup publikacji do biblioteki publicznej z zakresu problematyki przemocy w rodzinie. 4. Współpraca z parafiami działającymi na terenie Gminy Klukowo w celu wprowadzenia do programu nauk przedmażeńskich treści dotyczących przemocy w rodzinie. 5. Współpraca z Klubem Seniora w zakresie edukacji osób starszych na temat zjawiska przemocy w rodzinie wobec osób starszych oraz przysługującym im praw.	Liczba materiałów informatycznych. Liczba zakupionych publikacji.
4.3	Prowadzenie edukacji służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców.	1. Organizacja szkoleń, warsztatów. 2. Zakup publikacji do biblioteki publicznej. 3. Praca socjalna. 4. Udzielanie indywidualnych porad, konsultacji.	Liczba szkoleń, spektakli. Liczba zakupionych publikacji. Liczba udzielonych porad, konsultacji.
4.4	Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, radzenia sobie z agresją i stresem..	1. Organizacja warsztatów, pogadanek, spektakli profilaktycznych. 2. Realizacja godzin do dyspozycji wychowawcy klasowego.	Liczba warsztatów, pogadanek, spektakli.
4.5	Integracja rodzin.	1. Organizacja i wspieranie przedsięwzięć umożliwiających rodzinie wspólne spędzanie wolnego czasu.	Liczba przedsięwzięć.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne gminy oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

CZAS REALIZACJI

Realizacja działań zawartych w programie nastąpi w przeciągu kilku lat. Będzie miała charakter ciągły i będzie poddawana ewaluacji, która pozwoli na udoskonalenie kierunków zamierzonych działań.

REALIZATOR PROGRAMU

Interdyscyplinarny zespół do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy udziale Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klukowie.

